

Силабус навчальної дисципліни
«Журналістські жанри» (частина 3)
Освітньо-професійної програми «Журналістика»
 Галузь знань: 06 «Журналістика»
 Спеціальність: 061 «Журналістика»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента ОП
Курс	3 (третій)
Семестр	5 (п'ятий)
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4 кредити / 120 годин
Мова викладання	Українська
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Художньо-публіцистичні жанри журналістики (відповідно до класичної конфігурації журналістських жанрів преси – нарис, замальовка, есе, фейлетон, памфлет) у їх історичному розвитку і сучасному функціонуванні в медіапросторі.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	Навчальна дисципліна спрямована на формування системи загальнотеоретичних і прикладних знань у сфері художньо-публіцистичної журналістики і має на меті сформувати навички створення журналістських матеріалів у художньо-публіцистичних жанрах з різноманітним контентом у відповідності до редакційних потреб.
Чому можна навчитися (результати навчання)	– володіти різноманітними прийомами і методами збору, відбору, систематизації, аналізу й оформлення художньо-публіцистичного матеріалу; – сформувати навички підготовки журналістських матеріалів у художньо-публіцистичних жанрах до публікації, передачі в ефірі, появи в Інтернеті; – проводити дослідження алгоритмів функціонування і модифікації художньо-публіцистичних жанрів у сучасних засобах масової інформації
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти набуває наступних компетентностей: - розуміння етимології термінів у галузі журналістської жанрології; - знання історії виникнення та еволюції художньо-публіцистичних жанрів, їх класифікації і функціонування у різноманітних засобах масової інформації в минулому і на сучасному етапі розвитку журналістики; - вміння оперативно створювати художньо-публіцистичні жанри з різноманітним контентом у відповідності до редакційних потреб; - знання найкращих жанрових зразків класичної спадщини вітчизняної, європейської і світової журналістики, вміння використовувати у власній творчості досвід попередників; - вміння дотримуватись основних жанрових вимог, порядку роботи журналіста щодо визначення теми, накопичення і систематизації фактологічного матеріалу, написання та літературного опрацювання тексту; - здатність аналізувати мовностилістичні та композиційні особливості художньо-публіцистичних жанрів;

	журнального номера, теле- або радіопрограми, Інтернет-видання, відбирати найкращі зразки для жанрового досьє, аналізувати прорахунки й недоліки у журналістській роботі по втіленню жанрових форм, відзначати авторські знахідки і нові модифікації.
Навчальна логістика	Зміст дисципліни: Художньо-публіцистичні матеріали в жанровій системі преси, радіо- і телепрограми, Інтернет-видання, їх місце, роль, порівняльне співставлення з інформаційними та аналітичними жанрами. Загальні принципи підготовки художньо-публіцистичних публікацій, радіо- і телепередач, випусків Інтернет-видань, визначення їх дієвості. Силове поле художньої публіцистики. Концептуальність, масштабність, проблемність художньо-публіцистичних матеріалів, посилення ролі суб'єктивного фактору в них, теоретична та фактична аргументація, види і форми аналізу. Домисел і вимисел у матеріалах художньо-публіцистичних жанрів. Методика роботи журналіста над художньо-публіцистичним матеріалом. Основні етапи організаційно-творчої роботи журналіста. Визначення теми. Накопичення інформації. Оцінка і систематизація фактологічного матеріалу. Підготовка тексту. Композиційна структура художньо-публіцистичного матеріалу. Літературне опрацювання тексту: переробка, обробка, вичитка. Нарис – центральний жанр художньо-публіцистичного блоку. Визначення нарису, його різновиди. Портретно-психологічний нарис. Проблемно-аналітичний нарис. Історико-дослідницький нарис. Подієвий нарис. Науково-популярний нарис. Соціологічний нарис. Подорожній нарис. Історія жанру. Жанрові ознаки. Головні позитивні характеристики і типові недоліки нарису. Методика роботи над нарисом. Шляхи визначення теми, її розробки. Особливості композиції, стилю нарису. Основні вимоги до нарису. Робота журналіста щодо організації та підготовки нарису. Тематика, проблемність, рубрикація, обсяг нарису. Знайомство з практикою використання нарису у різноманітних ЗМІ. Замальовка, есе – малі форми художньої публіцистики. Визначення мініатюрних форм художньо-публіцистичної групи та етимологія термінів. Історичний екскурс. Експресивно-суб'єктивна форма викладу матеріалу. Жанрові характеристики. Мовностилістичні та композиційні особливості художньо-публіцистичних мініатюр. Тематика, проблемність, рубрикація, обсяг. Знайомство з практикою використання малих форм художньої публіцистики у сучасних ЗМІ. Сатиричні жанри як сегмент художньо-публіцистичного блоку класичної конфігурації журналістських жанрів. Уявлення про журналістську сатиру. Походження та еволюція сатири. Її місце і соціальне значення. Світова й національна класика сатири. Головний сатиричний пафос публіцистичних творів. Прийоми журналістської сатири. Іронія як один з провідних сатиричних прийомів. Використання сарказму у журналістській сатирі. Гротеск і гіпербола у сатиричних матеріалах. Видатні сатирики-публіцисти. Стан сатири на нинішньому етапі розвитку української і світової журналістики. Фейлетон як сатиричний жанр художньо-публіцистичної журналістики. Визначення фейлетону. Етимологія терміна. Специфіка та історія жанру. Основні жанрові вимоги. Тематична спрямованість. Види фейлетонів, особливості роботи над кожним із

	них. Визначення теми, оцінка і систематизація фактологічного матеріалу. Мовностилістична та композиційна характеристика. Позитивні та негативні особливості фейлетону. Фейлетоніст як рольова спеціалізація в журналістиці. Вимоги до роботи фейлетоніста в пресі, на радіо і телебаченні, в Інтернеті. Проблемно-тематична спеціалізація, мета і сутність роботи фейлетоніста. Тематика, проблемність, рубрикація, обсяг фейлетону. Знайомство з практикою використання фейлетону у різноманітних ЗМІ. Памфлет – гостросатирична форма соціальної критики. Визначення памфлету. Етимологія терміна. Специфіка та історія жанру. Різні види памфлетів, особливості роботи над кожним із них. Основні вимоги до памфлету, роль фактологічного матеріалу в ньому. Мовностилістичні та композиційні особливості памфлету. Порівняльний аналіз памфлету і фейлетону як провідних художньо-публіцистичних жанрів, співставлення їхніх характеристик. Памфлетист як рольова спеціалізація в журналістиці. Методика роботи журналіста над памфлетом. Тематика, проблемність, рубрикація, обсяг різних видів памфлетів. Знайомство з практикою використанню памфлету у ЗМІ. Види занять: лекції, практичні заняття, самостійна робота Методи навчання: Під час вивчення дисципліни «Журналістські жанри» важливо зосередити увагу не лише на освоєнні теоретичного матеріалу, а й на відпрацюванні практичних навичок журналіста, саме тому більшість практичних занять проводиться у формі редакційної наради («літучки»), студенти мають можливість обговорювати підготовлені твори у заданих жанрах, обирати найбільш вдалі, проводити аналіз дотримання жанрових вимог, нових жанрових модифікацій тощо. Кожен студент виконує роль журналіста, який отримав редакційне завдання й виконує його у встановлені терміни. Окрім цього практичні заняття проходять у формі круглих столів, на яких обговорюються актуальні проблеми сучасної журналістики, шляхи і перспективи її розвитку, світовий досвід тощо. Неодмінною складовою засвоєння практичних навичок є вирішення кейсів, створення мультимедійних проєктів тощо. При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: – пояснювально-ілюстративний метод; – метод проблемного викладу; – репродуктивний метод; – дослідницький метод; – порівняльний. Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні задач, роботі з навчальною літературою, збиранні жанрового досьє тощо. Форми навчання: очна, заочна.
Пререквізити	Навчальна дисципліна «Журналістські жанри» (частина 3) базується на знаннях таких дисциплін, як: «Вступ до спеціальності», «Медіапсихологія», «Аудіовиробництво», «Відеовиробництво», «Історія журналістики», «Журналістські жанри» (частина 1), «Журналістські жанри» (частина 2).
Пореквізити	Навчальна дисципліна «Журналістські жанри» (частина 3) є базєю для вивчення таких дисциплін, як: «Інтернет-журналістика»,

	«Міжнародна журналістика», «Екстремальна журналістика», «Методика роботи прес-секретаря», «Видавнича справа», «Редагування медіатекстів», «Літературно-художня критика, в засобах масової інформації», «Паблік рілейшнз», «Нові медіа» та ін., та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Політична журналістика», «Соціальна журналістика», «Інформаційні війни», «Публіцистика». Знання з журналістських жанрів можуть бути використані при написанні кваліфікаційної роботи.
Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ	Навчальна та наукова література Науково-технічна бібліотека НАУ: 1. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: <i>Підручник</i> – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с. 2. Іванов В. Ф., Дудко О. С. Міжнародна журналістика. Міжнародний піар: <i>Навчальний посібник</i> – К.: Освіта України, 2011. – 288 с. 3. Кривошея Г. П. Теорія і практика журналістики: <i>Навчальний посібник</i> – Київ: НАУ, 2007. – 220 с. 4. Май Манфред. Медіа-політика в інформаційному суспільстві /пер. з нім. В. Климченко, В. Олійник. – Київ: Академія Української Преси, 2011. – 286 с. 5. Назаренко Г. І. Інформаційні жанри журналістики. – Київ: НАУ, 2009. – 116 с. Репозитарій НАУ: 6. Васьківська О. Є. Навчально-методичний комплекс дисципліни "Інтернет-журналістика" – Київ: НАУ, 2021. – 11 с. 7. Назаренко Г. І. Навчально-методичний комплекс дисципліни "Журналістські жанри" – Київ: НАУ, 2016. – 13 с.
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторний фонд Факультету міжнародних відносин (7 корпус), навчальна лабораторія кафедри журналістики, яка оснащена сучасною комп'ютерною технікою та обладнанням для проведення лекційних і практичних занять.
Семестровий контроль	Диференційований залік, письмово.
Кафедра	журналістики
Факультет	міжнародних відносин
Викладач(і)	НАЗАРЕНКО ГАЛИНА ІВАНІВНА Посада: доцент кафедри журналістики Факультету міжнародних відносин НАУ Науковий ступінь: кандидат філологічних наук (спеціальність «Журналістика») Вчене звання: доцент Профайл викладача: http://fmv.nau.edu.ua/structure/departament_ua/k_zgurnalistiki/ http://www.lib.nau.edu.ua/naukpraci/teacher.php?id=10996 http://www.lib.nau.edu.ua/praci/10996Nazarenko.pdf Тел.: 406-77-85 E-mail: mihnazar@rambler.ru Робоче місце: 7.215
Оригінальність навчальної дисципліни	Авторський курс
Лінк на дисципліну	